

## Niemiecka inicjatywa kontroli zbrojeń: czas na dialog z Rosją

Justyna Gotkowska

28 sierpnia minister spraw zagranicznych Niemiec Frank-Walter Steinmeier opublikował w dzienniku *Frankfurter Allgemeine Zeitung* artykuł zawierający propozycje negocjacji nowego wielostronnego traktatu o kontroli zbrojeń konwencjonalnych w Europie. Steinmeier proponuje m.in. zdefiniowanie pułapów broni konwencjonalnej oraz wprowadzenie środków przejrzystości wojskowej (szczególnie w takich zapalnych obszarach jak region Morza Bałtyckiego), przy uwzględnieniu nowego uzbrojenia, zdolności i strategii wojskowych. 1 września w Poczdamie odbyło się nieformalne spotkanie ministrów spraw zagranicznych OBWE, na którym m.in. omawiano tę inicjatywę.

### Komentarz

- Inicjatywę Steinmeiera należy rozpatrywać na kilku płaszczyznach. Po pierwsze, niemiecka strategia zakłada, że wobec Rosji należy prowadzić dwutorową politykę – odstraszania i dialogu. Niemcy dążą więc obecnie do zrównoważenia decyzji szczytu NATO w Warszawie, zwiększających sojuszniczą obecność na wschodniej flance, inicjatywami promującymi dialog i budowę zaufania z Rosją. Po drugie, w polityce wewnętrznej inicjatywa ma wzmocnić profil SPD jako „partii pokoju i dialogu” w odróżnieniu od „stawiającej na konfrontację chadecji” przed wyborami do Bundestagu w 2017 roku. Minister obrony z CDU jest bowiem odpowiedzialna za udział Bundeswehry w natowskich działaniach na wschodniej flance. Po trzecie, niemieckie MSZ chciałoby ogłosić sukces przewodnictwa Niemiec w OBWE w 2016 roku, na co pozwoliłoby doprowadzenie do rozpoczęcia rozmów o nowym traktacie przed spotkaniem ministrów spraw zagranicznych w Hamburgu w grudniu br.
- Inicjatywa Steinmeiera osłabia dotychczasowe starania państw NATO dotyczące zwiększenia przejrzystości działań wojskowych Rosji oraz przestrzegania i modernizacji funkcjonujących umów (np. Dokumentu wiedeńskiego o środkach budowy zaufania i bezpieczeństwa). Propozycje Steinmeiera mogą zostać wykorzystane przez Rosję do przekierowania dyskusji o bezpieczeństwie europejskim z problemu trwającej już od kilku lat modernizacji rosyjskiej armii i agresywnych działań militarnych wobec m.in. państw flankowych NATO na ograniczanie sojuszniczej obecności i aktywności wojskowej na północno-wschodniej flance Sojuszu. Tym samym inicjatywa może się wpisać w rosyjskie próby stworzenia w Europie Środkowej i regionie Morza Bałtyckiego faktycznej strefy buforowej ograniczonej natowskiej obecności. Z powyższych względów została ona krytycznie odebrana w NATO.

- Europejski system kontroli zbrojeń konwencjonalnych nie funkcjonuje, po tym jak Rosja wstrzymała wykonywanie postanowień Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie (CFE) w 2007 roku. Podejmowane od tego czasu zachodnie próby ożywienia negocjacji traktatu CFE spełzły na niczym. Negocjacje nowego traktatu mogą unieważnić dotychczasowe zachodnie postulaty dotyczące wdrożenia przez Rosję tzw. zobowiązań stambulskich o wycofaniu rosyjskich sił zbrojnych z terytorium Gruzji i Mołdawii. Był to warunek państw NATO, od którego uzależniły ratyfikację zaadaptowanego traktatu CFE i dalsze jego rozwijanie.